

NR 54/2014

O SYTUACJI NA UKRAINIE
PRZED AKCJAMI SEPARATYSTÓW
NA WSCHODZIE

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku 14 stycznia 2014 roku

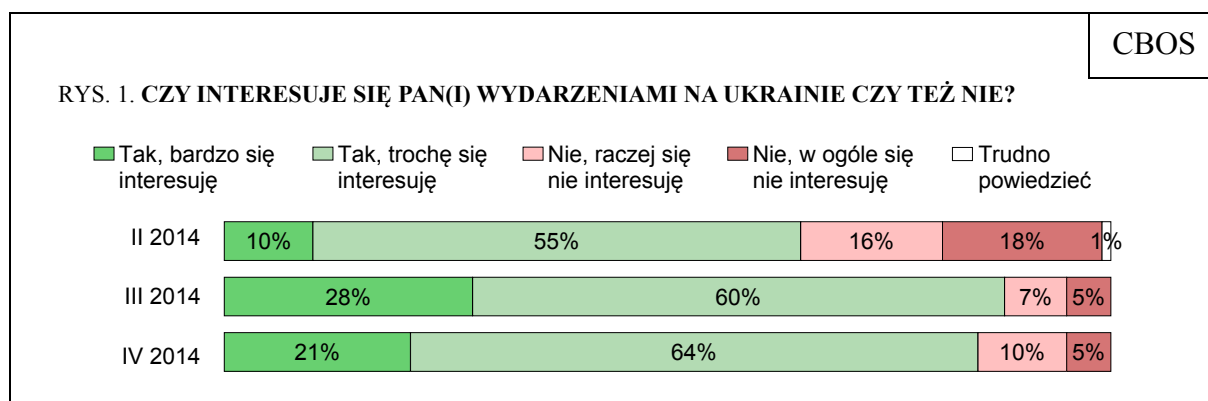

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Żurawia 4a, 00-503 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

Sytuacja na Ukrainie wciąż się zmienia. Urzeczywistniają się czarne scenariusze, które jeszcze przed kilkoma tygodniami wydawały się mało prawdopodobne¹. W kwietniowym sondażu² ponownie spytaliśmy o ocenę wydarzeń za naszą wschodnią granicą. Należy podkreślić, że badanie zrealizowano w pierwszej dekadzie miesiąca, jeszcze przed rozpoczęciem działań prorosyjskich separatystów na wschodzie Ukrainy. Z obecnej perspektywy można powiedzieć, że był to względnie spokojny okres – po „referendum” na Krymie i aneksji tego półwyspu przez Federację Rosyjską, które nie doprowadziły jednak do poważniejszych starć.

SYTUACJA NA UKRAINIE

Wydarzenia na Ukrainie wciąż przykuwają uwagę większości Polaków. Podobnie jak przed miesiącem, śledzi je zdecydowana większość badanych (85%, przy czym 21% bardzo się nimi interesuje).

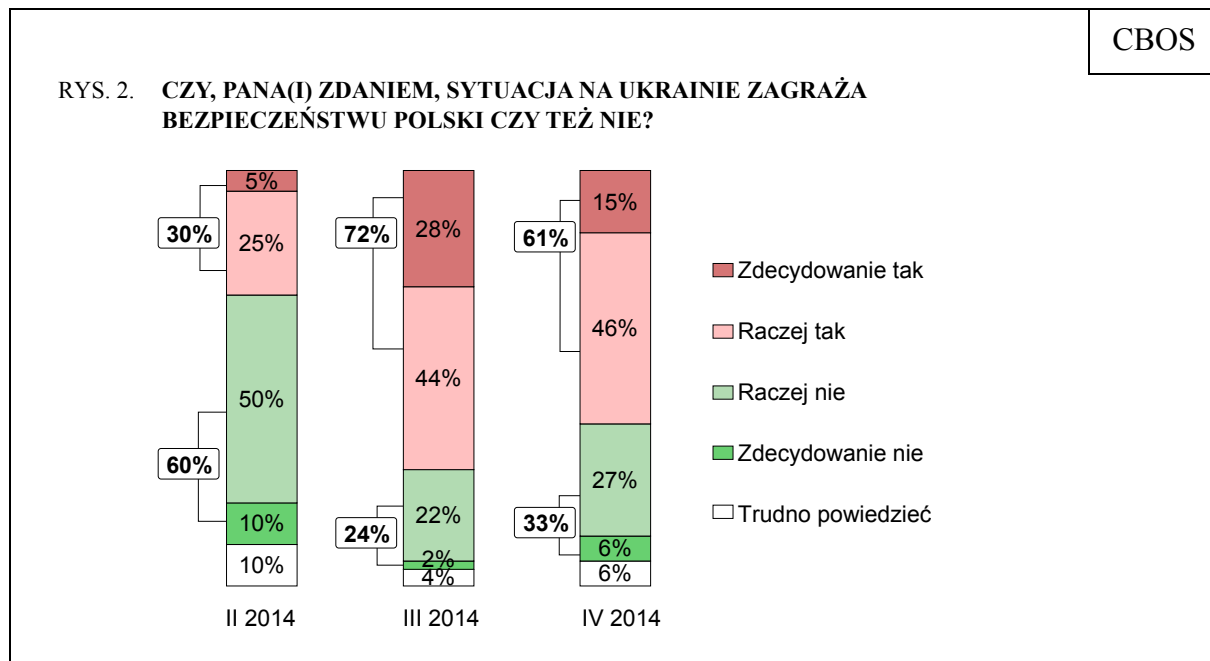

Po wyraźnym wzroście poczucia zagrożenia z powodu wydarzeń za naszą wschodnią granicą, na początku obecnego miesiąca odnotowaliśmy pewien spadek odsetka badanych

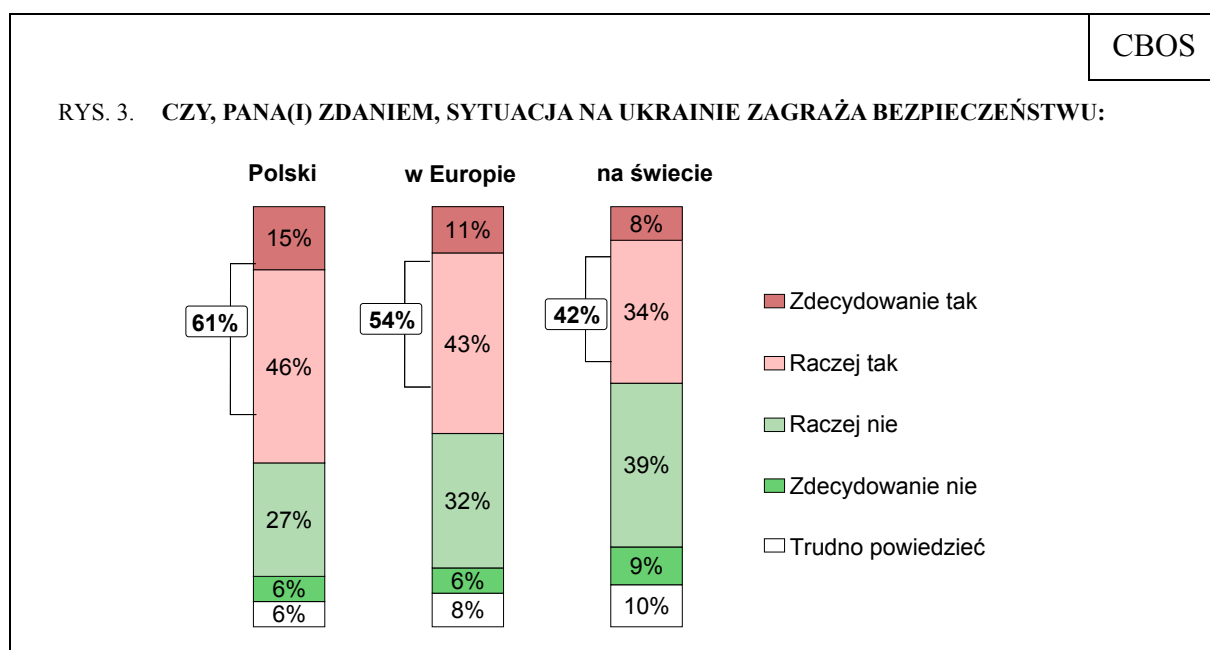
¹ Zob. komunikat CBOS „Polacy o rozwoju sytuacji na Ukrainie”, luty 2014 (oprac. K. Kowalczyk).

² Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (287) przeprowadzono metodą wywiadów bezpośrednich (face-to-face) wspomaganym komputerowo (CAPI) w dniach 3–9 kwietnia 2014 roku na liczącej 1028 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

deklarujących, że sytuacja ta zagraża Polsce (z 72% w marcu do 61% w momencie badania). O połowę zmniejszył się też odsetek badanych, którzy zdecydowanie stwierdzili, że sytuacja ta stwarza zagrożenie (z 28% do 15%).

Nadal większość badanych (54%) uważa, iż sytuacja na Ukrainie zagraża bezpieczeństwu w Europie, chociaż także w kontekście europejskim odnotowaliśmy pewien spadek poczucia zagrożenia. Ponad dwie piąte badanych (42%) – czyli nieco mniej niż przed miesiącem – twierdzi, że wydarzenia te zagrażają generalnie pokojowi na świecie.

Wydaje się, że Polacy, wciąż zaniepokojeni, nie są jednak zaskoczeni działaniami Rosji. Od roku 1993 pytamy o opinie na temat planów Rosji dotyczących odzyskania wpływów w naszej części Europy. W okresie ostatnich dwudziestu lat niemal niezmiennie ponad połowa badanych była przekonana, że w przyszłości Moskwa będzie dążyć do ponownego podporządkowania sobie krajów Europy Wschodniej. Obecnie, podobnie jak w roku 2009, trzy piąte respondentów (62%) podziela takie przekonanie. Jedna piąta (21%) nie zgadza się z nim.

Przekonanie o dążeniach Rosji do odzyskania wpływów jest tym częstsze, im wyższe jest wykształcenie badanych. Taką opinię częściej wyrażają też mieszkańcy największych miast (73%). Opinie na ten temat są zależne od poglądów politycznych. Wśród osób identyfikujących się z lewicą 58% uważa, że Rosja będzie dążyć do odzyskania wpływów w Europie Wschodniej, wśród osób o poglądach centrowych – 67%, a prawicowych – 70% (zob. tabele aneksowe).

Tabela 1

Czy w najbliższej przyszłości Rosja będzie dążyć do odzyskania wpływów w naszej części Europy czy też nie?	Wskazania respondentów według terminów badań															
	VI '93	VI '94	V '95	V '96	VI '97	VI '98	II '99	II '00	V '01	II '02	I '04	IV '05	XII '05	VI '08	VI '09	IV '14
	w procentach															
Tak	39	53	72	69	63	59	53	60	68	55	48	51	60	54	60	62
Nie	39	26	14	13	19	20	23	22	18	23	26	25	21	20	23	21
Trudno powiedzieć	22	21	14	18	17	21	24	18	14	22	26	24	19	26	17	17

ZAANGAŻOWANIE NA UKRAINIE

Zapytaliśmy także o to, czy pewne organizacje i państwa powinny zaangażować się w rozwiązanie kryzysu ukraińskiego. Około trzy czwarte Polaków uważa, że powinny się w nie włączyć Unia Europejska (78%) i Organizacja Narodów Zjednoczonych (75%). Ponad połowa chciałaby, żeby zaangażowały się także Stany Zjednoczone (57%) i Polska (53%) – jednak więcej niż co trzeci jest temu przeciwny (odpowiednio 35% i 40%). Natomiast jeśli chodzi o zaangażowanie Rosji, większość jest temu przeciwna (57%), a mniej więcej co trzeci uważa to za pożądane (35%).

Tabela 2

Czy, Pana(i) zdaniem, poniższe organizacje i państwa powinny zaangażować się w rozwiązanie obecnych problemów Ukrainy?	Organizacja Narodów Zjednoczonych		Unia Europejska		Rosja		Stany Zjednoczone		Polska	
	w procentach									
Zdecydowanie tak	39	75	37	78	14	34	22	57	18	53
Raczej tak	36		41		20		35			
Raczej nie	12	17	11	16	28	57	22	35	23	40
Zdecydowanie nie	5		5		29		13		17	
Trudno powiedzieć	8		6		9		8		7	

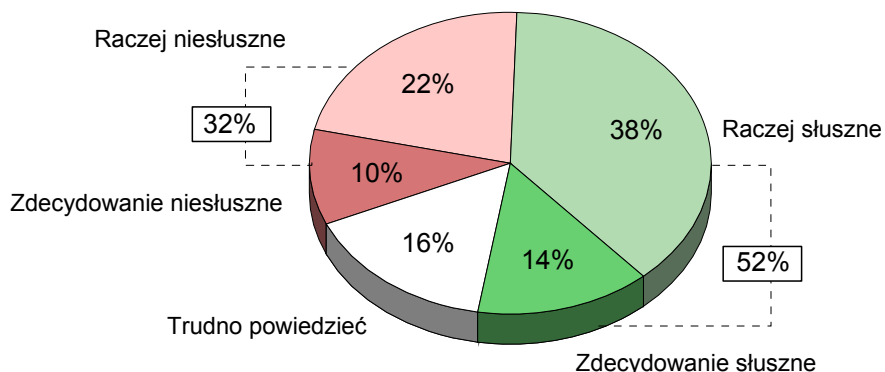
Poparcie dla włączenia się ONZ i UE w rozwiązywanie tego konfliktu rośnie wraz z wykształceniem badanych i dochodami *per capita* w ich gospodarstwach domowych. Ponadto poparcie częstsze niż przeciętnie odnotowano z jednej strony wśród kadry kierowniczej i specjalistów z wyższym wykształceniem (odpowiednio 90% i 88%), z drugiej zaś wśród robotników niewykwalifikowanych (odpowiednio 85% i 84%). Również wśród mieszkańców największych miast jest ono bardzo wysokie (po 84%).

Poparcie dla zaangażowania Polski rośnie też wraz z wykształceniem. Jest ponadto częstsze wśród mieszkańców największych miast oraz osób o poglądach prawicowych (po 62%). Opinia o potrzebie włączenia Stanów Zjednoczonych w poszukiwanie rozwiązania jest zależna od poglądów politycznych. Popiera ją 47% badanych utożsamiających się z lewicą, 58% ankietowanych o poglądach centrowych i 71% o poglądach prawicowych. Cechy społeczno-demograficzne dość nieznacznie różnicują poglądy na temat zaangażowania Rosji w tę kwestię (zob. tabele aneksowe).

Następnie – uściślając, że chodzi nam o rosyjsko-ukraiński konflikt, którego symbolem stały się w tamtym momencie wydarzenia krymskie – zapytaliśmy o ocenę zaangażowania Polski. Większość Polaków (52%) była przekonana, że stanowisko Polski jest słuszne, natomiast co trzeci (32%) był przeciwnego zdania. O to samo pytaliśmy Polaków w 2009 roku w kontekście konfliktu rosyjsko-gruzińskiego³. Wówczas również połowa badanych (51%) uznała działania Polski za słuszne, odnotowaliśmy natomiast nieco mniejszy odsetek krytykujących stanowisko Polski (25%).

³ Zob. komunikat CBOS „Stosunki polsko-rosyjskie i sytuacja na Kaukazie”, październik 2008 (oprac. K. Pankowski).

RYS. 4. CZY UWAŻA PAN(I), ŻE STANOWISKO POLSKI W SPRAWIE KONFLIKTU ROSYJSKO-UKRAIŃSKIEGO JEST SŁUSZNE CZY TEŻ NIE?

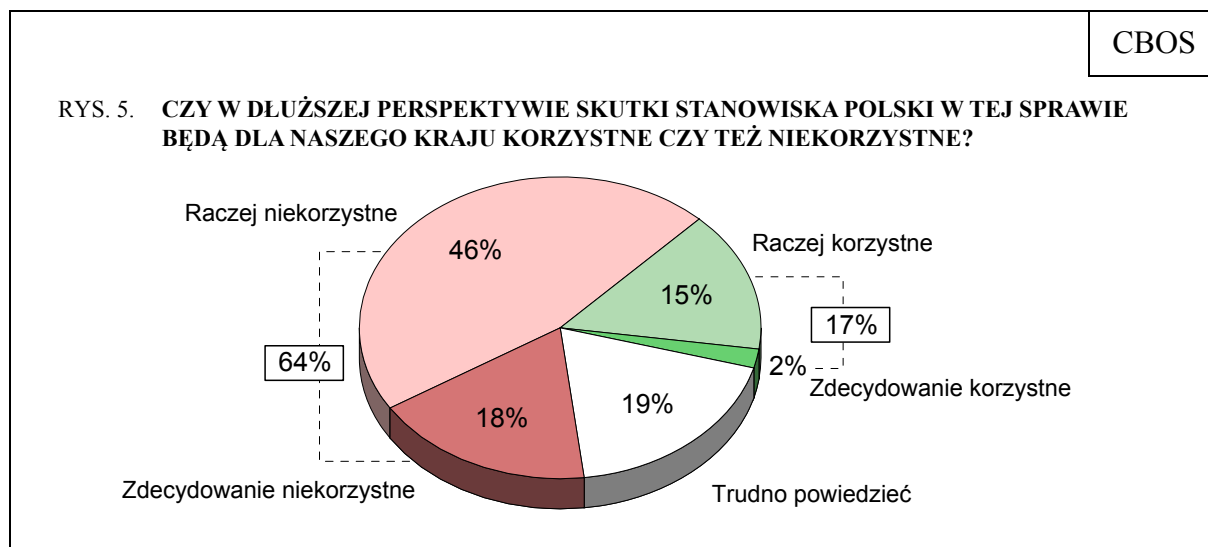
Przekonanych o słuszności stanowiska Polski jest trzy czwarte badanych popierających zaangażowanie Polski na Ukrainie (75%), ale tylko co czwarty przeciwny takiemu zaangażowaniu (27%). Można więc stwierdzić, że większość osób krytycznych wobec stanowiska Polski w tej sprawie nie tyle negatywnie ocenia działania polskiej dyplomacji, ile po prostu kwestionuje sam fakt zaangażowania naszego kraju w ten konflikt.

Tabela 3

Czy uważa Pan(i), że stanowisko Polski w sprawie konfliktu rosyjsko-ukraińskiego jest słuszne czy też nie?	Odpowiedzi badanych uważających, że w rozwiązanie obecnych problemów Ukrainy Polska:	
	powinna się angażować	nie powinna się angażować
	w procentach	
Słuszne	75	27
Niesłuszne	16	57
Trudno powiedzieć	9	16

Mimo przekonania większości badanych o tym, że polskie stanowisko jest słuszne, są oni bardzo krytyczni w odniesieniu do skutków, jakie będzie miało to w przyszłości dla naszego kraju. Niemal dwie trzecie (64%) uważa, że w dłuższej perspektywie Polska odczuje negatywne skutki swojego obecnego stanowiska. Tylko co szósty (17%) twierdzi, że Polska w przyszłości na tym skorzysta. Wkrótce po zakończeniu konfliktu rosyjsko-gruzińskiego Polacy byli dużo mniej pesymistyczni w ocenie skutków polskiego poparcia dla Gruzynów, chociaż także wówczas niemal połowa (46%) obawiała się negatywnych konsekwencji

naszego zaangażowania, a tylko co czwarty (26%) liczył, że będzie ono miało pozytywne konsekwencje⁴.

Bardziej optymistyczni w ocenie konsekwencji są badani popierający zaangażowanie Polski na Ukrainie, ale także większość z nich (57%) uważa, że w dłuższej perspektywie ucierpimy z tego powodu, a tylko co czwarty (25%) – że skorzystamy. Natomiast osoby przeciwnie naszemu zaangażowaniu są niemal powszechnie krytyczne w ocenie konsekwencji (81% przewiduje niekorzystne skutki polskiego wsparcia dla Ukraińców).

Tabela 4

Czy w dłuższej perspektywie skutki stanowiska Polski w tej sprawie będą dla naszego kraju korzystne czy też niekorzystne?	Odpowiedzi badanych uważających, że w rozwiązanie obecnych problemów Ukrainy Polska:	
	powinna się angażować	nie powinna się angażować
	w procentach	
Korzystne	25	7
Niekorzystne	57	81
Trudno powiedzieć	18	12

W myśleniu o polityce zagranicznej Polacy są zdecydowanymi pragmatykami, co pokazał już nasz sondaż sprzed sześciu lat. Pomimo kulturowanej w literaturze i pamięci historycznej postawy heroicznej, tylko co trzeci Polak (30%) uważa, że w polityce zagranicznej powinniśmy przede wszystkim bronić słusznych zasad, nawet jeśli mogłoby to zagrozić naszym interesom. Większość (61%) popiera pewne odstępstwa od zasad w imię korzyści i własnych interesów.

⁴ jw.

Tabela 5

Jak Pan(i) uważa, czy w polityce zagranicznej Polska powinna przede wszystkim dbać o własne interesy, czy też występować w obronie słusznych zasad, nawet jeśli mogłoby to zagrazić jej interesom?	IX 2008	IV 2014
	w procentach	
Powinna przede wszystkim dbać o własne interesy, nawet odstępując od obrony słusznych zasad	60	61
Powinna bronić słusznych zasad, nawet jeśli mogłoby to zagrazić jej interesom	27	30
Trudno powiedzieć	13	9

Jednak wśród Polaków popierających zaangażowanie naszego kraju na Ukrainie odsetek osób przykładających pierwszorzędą wagę do obrony słusznych zasad jest dwukrotnie wyższy niż wśród przeciwników tego zaangażowania (40% w stosunku do 18%). Nawet wśród zwolenników zaangażowania przeważają jednak pragmatycy (52%).

Tabela 6

Jak Pan(i) uważa, czy w polityce zagranicznej Polska powinna przede wszystkim dbać o własne interesy, czy też występować w obronie słusznych zasad, nawet jeśli mogłoby to zagrazić jej interesom?	Odpowiedzi badanych uważających, że w rozwiązanie obecnych problemów Ukrainy Polska:	
	powinna się angażować	nie powinna się angażować
	w procentach	
Powinna przede wszystkim dbać o własne interesy, nawet odstępując od obrony słusznych zasad	52	77
Powinna bronić słusznych zasad, nawet jeśli mogłoby to zagrazić jej interesom	40	18
Trudno powiedzieć	8	5

Od kiedy niestabilna sytuacja na Ukrainie spowodowana protestami społecznymi przerodziła się w jawny konflikt między Rosją a Ukrainą, ponad dwukrotnie wzrósł odsetek Polaków uważających, że sytuacja za naszą wschodnią granicą zagraża bezpieczeństwu Polski. Wydaje się, że względny spokój po bezkrwawej aneksji Krymu do Rosji nieco uspokoił Polaków, nadal jednak większość twierdzi, że wydarzenia na Ukrainie zagrażają naszemu bezpieczeństwu.

Prawdopodobnie dlatego większość Polaków aprobuje zaangażowanie naszego rządu w rozwiązywanie problemów na Ukrainie. Część popiera je w imię słuszności zasad, pomimo obaw, że w dłuższej perspektywie odczujemy negatywne skutki naszego stanowiska. Część zaś w przekonaniu, że w przyszłości odniesiemy jednak pewne korzyści. Natomiast wśród przeciwników polskiego zaangażowania na Ukrainie dominują obawy o jego negatywne konsekwencje.

Opracowała
Katarzyna KOWALCZUK

A N E K S

Tabela 1

		Czy, Pana(i) zdaniem, w najbliższej przyszłości Rosja będzie dążyć do odzyskania wpływów w naszej części Europy czy też nie?			Liczba osób
		Tak	Nie	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		62	21	17	1026
Płeć	Mężczyźni	63	25	12	494
	Kobiety	62	18	21	532
Wiek	18–24 lata	62	24	14	120
	25–34	68	19	12	204
	35–44	61	23	16	176
	45–54	67	14	20	166
	55–64	57	26	17	179
	65 lat i więcej	59	21	20	180
Miejsce zamieszkania	Wieś	60	20	21	395
	Miasto do 19 999	66	20	15	162
	20 000 – 99 999	62	26	13	197
	100 000 – 499 999	60	21	20	166
	500 000 i więcej mieszk.	73	22	6	105
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	53	20	28	223
	Zasadnicze zawodowe	60	24	16	254
	Średnie	64	21	15	342
	Wyższe	72	20	8	207
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	68	23	9	105
	Średni personel, technicy	60	27	13	56
	Pracownicy adm.-biurowi	52	39	10	52
	Pracownicy usług	70	11	19	71
	Robotnicy wykwalifikowani	62	27	12	132
	Robotnicy niewykwalifik.	64	23	13	52
	Rolnicy	45	19	36	41
	Pracujący na własny rach.	76	10	14	32
	Bezrobotni	65	20	15	88
	Emeryci	59	21	20	221
	Renciści	52	14	34	48
	Uczniowie i studenci	71	17	12	81
	Gospodynie domowe i inni	66	13	21	47
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	66	23	11	141
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	57	28	16	103
	sekt. pryw. poza rolnict.	66	22	12	264
	prywatnym gosp. rolnym	50	16	34	46
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	56	19	24	107
	501–750	66	15	20	104
	751–1000	63	20	17	158
	1001–1500	66	22	12	180
	Powyżej 1500 zł	68	23	9	197
Ocena własnych war. mater.	Złe	66	16	18	125
	Średnie	62	20	18	450
	Dobre	61	24	14	451
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	53	21	27	63
	Raz w tygodniu	63	18	19	463
	1–2 razy w miesiącu	64	22	14	149
	Kilka razy w roku	63	25	12	213
	W ogóle nie uczestniczy	62	24	14	138
Poglądy polityczne	Lewica	58	30	11	160
	Centrum	67	21	12	337
	Prawica	70	20	11	283
	Trudno powiedzieć	49	18	33	246

Tabela 2

		Czy, Pana(i) zdaniem, Organizacja Narodów Zjednoczonych powinna angażować się w rozwiązywanie obecnych problemów Ukrainy?			Liczba osób
		Tak	Nie	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		75	17	8	1026
Płeć	Mężczyźni	81	14	5	494
	Kobiety	70	19	12	532
Wiek	18–24 lata	75	16	9	120
	25–34	77	16	7	204
	35–44	82	13	5	176
	45–54	78	15	6	166
	55–64	70	22	8	179
	65 lat i więcej	67	17	17	180
Miejsce zamieszkania	Wieś	69	19	11	395
	Miasto do 19 999	79	12	9	162
	20 000 – 99 999	76	19	5	197
	100 000 – 499 999	78	16	7	166
	500 000 i więcej mieszk.	84	11	5	105
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	63	20	17	223
	Zasadnicze zawodowe	71	19	10	254
	Średnie	78	17	5	342
	Wyższe	89	10	1	207
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	90	7	3	105
	Średni personel, technicy	82	12	6	56
	Pracownicy adm.-biurowi	78	19	2	52
	Pracownicy usług	74	17	9	71
	Robotnicy wykwalifikowani	77	21	3	132
	Robotnicy niewykwalifik.	84	10	6	52
	Rolnicy	68	16	16	41
	Pracujący na własny rach.	76	20	4	32
	Bezrobotni	69	20	11	88
	Emeryci	69	18	13	221
	Renciści	59	27	14	48
	Uczniowie i studenci	78	11	10	81
	Gospodynie domowe i inni	78	16	6	47
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	81	15	3	141
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	79	15	6	103
	sekt. prywat. poza rolnict.	83	14	4	264
	prywatnym gosp. rolnym	62	19	19	46
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	59	31	10	107
	501–750	74	22	4	104
	751–1000	77	13	10	158
	1001–1500	83	11	6	180
	Powyżej 1500 zł	83	12	5	197
Ocena własnych war. mater.	Złe	72	19	9	125
	Średnie	73	16	11	450
	Dobre	78	16	6	451
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	71	12	17	63
	Raz w tygodniu	75	16	10	463
	1–2 razy w miesiącu	79	15	6	149
	Kilka razy w roku	76	19	4	213
	W ogóle nie uczestniczy	73	19	8	138
Poglądy polityczne	Lewica	77	18	5	160
	Centrum	80	16	4	337
	Prawica	83	12	5	283
	Trudno powiedzieć	58	21	20	246

Tabela 3

		Czy, Pana(i) zdaniem, Unia Europejska powinna angażować się w rozwiązywanie obecnych problemów Ukrainy?			Liczba osób
		Tak	Nie	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		78	16	6	1025
Płeć	Mężczyźni	80	17	3	494
	Kobiety	76	16	8	531
Wiek	18–24 lata	74	20	5	120
	25–34	79	16	5	204
	35–44	80	16	5	176
	45–54	81	15	4	166
	55–64	76	19	6	179
	65 lat i więcej	77	13	10	179
Miejsce zamieszkania	Wieś	74	17	9	395
	Miasto do 19 999	84	13	3	161
	20 000 – 99 999	79	17	4	197
	100 000 – 499 999	78	17	5	166
	500 000 i więcej mieszk.	84	15	1	105
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	70	21	9	222
	Zasadnicze zawodowe	76	16	8	254
	Średnie	79	17	4	342
	Wyższe	88	11	1	207
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	88	9	3	105
	Średni personel, technicy	79	15	7	56
	Pracownicy adm.-biurowi	80	16	4	52
	Pracownicy usług	80	13	7	71
	Robotnicy wykwalifikowani	77	22	1	132
	Robotnicy niewykwalifik.	85	11	4	52
	Rolnicy	78	10	12	41
	Pracujący na własny rach.	80	20		32
	Bezrobotni	73	20	8	88
	Emeryci	78	14	8	220
	Renciści	67	21	12	48
	Uczniowie i studenci	69	25	6	81
	Gospodynie domowe i inni	81	15	4	47
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	80	15	5	141
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	84	14	2	103
	sekt. pryw. poza rolnict.	84	14	2	264
	prywatnym gosp. rolnym	73	14	13	46
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	64	28	8	107
	501–750	77	19	3	104
	751–1000	79	13	8	158
	1001–1500	84	11	5	179
	Powyżej 1500 zł	84	12	4	197
Ocena własnych war. mater.	Złe	73	20	7	125
	Średnie	77	17	6	449
	Dobre	81	14	5	451
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	79	12	10	62
	Raz w tygodniu	77	15	8	463
	1–2 razy w miesiącu	82	15	3	149
	Kilka razy w roku	79	20	1	213
	W ogóle nie uczestniczy	75	18	7	138
Poglądy polityczne	Lewica	79	19	3	160
	Centrum	80	17	3	337
	Prawica	86	12	2	283
	Trudno powiedzieć	66	18	15	245

Tabela 4

		Czy, Pana(i) zdaniem, Rosja powinna angażować się w rozwiązywanie obecnych problemów Ukrainy?			Liczba osób
		Tak	Nie	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		34	57	9	1025
Płeć	Mężczyźni	38	55	7	494
	Kobiety	31	58	11	531
Wiek	18–24 lata	37	54	9	120
	25–34	33	61	6	204
	35–44	35	57	8	176
	45–54	35	56	9	166
	55–64	35	55	10	179
	65 lat i więcej	31	57	12	179
Miejsce zamieszkania	Wieś	32	56	12	395
	Miasto do 19 999	41	54	5	161
	20 000 – 99 999	34	59	7	197
	100 000 – 499 999	31	57	12	166
	500 000 i więcej mieszk.	35	62	3	105
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	33	53	14	222
	Zasadnicze zawodowe	35	54	11	254
	Średnie	33	60	7	342
	Wyższe	37	59	4	207
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	26	69	5	105
	Średni personel, technicy	44	47	9	56
	Pracownicy adm.-biurowi	42	54	4	52
	Pracownicy usług	35	59	7	71
	Robotnicy wykwalifikowani	36	57	7	132
	Robotnicy niewykwalifik.	34	64	2	52
	Rolnicy	37	41	21	41
	Pracujący na własny rach.	41	48	12	32
	Bezrobotni	35	58	7	88
	Emeryci	31	58	11	220
	Renciści	35	50	14	48
	Uczniowie i studenci	35	53	12	81
	Gospodynie domowe i inni	36	56	8	47
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	33	62	5	141
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	38	56	6	103
	sekt. pryw. poza rolnict.	35	58	7	264
	prywatnym gosp. rolnym	30	49	21	46
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	38	52	9	107
	501–750	27	65	8	104
	751–1000	33	57	10	158
	1001–1500	34	57	9	179
	Powyżej 1500 zł	34	62	5	197
Ocena własnych war. mater.	Złe	32	55	13	125
	Średnie	35	55	10	449
	Dobre	34	59	7	451
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	36	52	12	62
	Raz w tygodniu	32	58	10	463
	1–2 razy w miesiącu	38	52	10	149
	Kilka razy w roku	38	58	4	213
	W ogóle nie uczestniczy	31	58	10	138
Poglądy polityczne	Lewica	30	66	4	160
	Centrum	35	58	7	337
	Prawica	36	58	5	283
	Trudno powiedzieć	33	47	20	245

Tabela 5

		Czy, Pana(i) zdaniem, Stany Zjednoczone powinny angażować się w rozwiązywanie obecnych problemów Ukrainy?			Liczba osób
		Tak	Nie	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		57	35	8	1025
Płeć	Mężczyźni	61	35	5	494
	Kobiety	54	35	11	531
Wiek	18–24 lata	51	41	8	120
	25–34	56	40	4	204
	35–44	55	37	9	176
	45–54	64	29	7	166
	55–64	60	32	8	179
	65 lat i więcej	56	31	13	179
Miejsce zamieszkania	Wieś	54	35	11	395
	Miasto do 19 999	68	27	5	161
	20 000 – 99 999	54	41	5	197
	100 000 – 499 999	56	35	9	166
	500 000 i więcej mieszk.	62	35	3	105
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	51	36	14	222
	Zasadnicze zawodowe	58	31	11	254
	Średnie	60	35	5	342
	Wyższe	58	39	3	207
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	51	45	5	105
	Średni personel, technicy	60	32	8	56
	Pracownicy adm.-biurowi	66	32	2	52
	Pracownicy usług	42	47	11	71
	Robotnicy wykwalifikowani	61	37	3	132
	Robotnicy niewykwalifik.	73	24	3	52
	Rolnicy	56	22	21	41
	Pracujący na własny rach.	71	29		32
	Bezrobotni	61	32	6	88
	Emeryci	58	30	12	220
	Renciści	50	34	16	48
	Uczniowie i studenci	47	44	9	81
	Gospodynie domowe i inni	60	32	8	47
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	58	37	5	141
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	59	36	5	103
	sekt. pryw. poza rolnict.	61	35	4	264
	prywatnym gosp. rolnym	53	26	21	46
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	44	48	9	107
	501–750	55	36	9	104
	751–1000	61	29	9	158
	1001–1500	66	26	7	179
	Powyżej 1500 zł	59	36	5	197
Ocena własnych war. mater.	Złe	60	27	13	125
	Średnie	57	35	9	449
	Dobre	57	37	6	451
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	58	22	20	62
	Raz w tygodniu	58	33	9	463
	1–2 razy w miesiącu	59	34	7	149
	Kilka razy w roku	55	41	4	213
	W ogóle nie uczestniczy	56	36	8	138
Poglądy polityczne	Lewica	47	50	3	160
	Centrum	58	37	5	337
	Prawica	71	25	4	283
	Trudno powiedzieć	46	34	20	245

Tabela 6

		Czy, Pana(i) zdaniem, Polska powinna angażować się w rozwiązywanie obecnych problemów Ukrainy?			Liczba osób
		Tak	Nie	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		53	40	7	1024
Płeć	Mężczyźni	55	41	4	492
	Kobiety	52	39	9	531
Wiek	18–24 lata	50	44	7	119
	25–34	52	44	4	204
	35–44	56	38	6	176
	45–54	58	35	7	166
	55–64	52	42	7	179
	65 lat i więcej	51	39	10	179
Miejsce zamieszkania	Wieś	52	39	10	395
	Miasto do 19 999	58	36	6	161
	20 000 – 99 999	50	46	5	197
	100 000 – 499 999	51	43	6	165
	500 000 i więcej mieszk.	62	37	1	105
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	49	40	11	221
	Zasadnicze zawodowe	52	38	9	254
	Średnie	53	42	5	342
	Wyższe	59	40	1	207
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	54	43	3	105
	Średni personel, technicy	58	37	5	56
	Pracownicy adm.-biurowi	46	51	2	52
	Pracownicy usług	48	44	8	71
	Robotnicy wykwalifikowani	51	46	3	132
	Robotnicy niewykwalifik.	61	33	6	52
	Rolnicy	57	27	16	41
	Pracujący na własny rach.	80	20		32
	Bezrobotni	50	44	7	88
	Emeryci	51	39	10	220
	Renciści	55	37	8	48
	Uczniowie i studenci	50	44	6	80
	Gospodynie domowe i inni	59	32	9	47
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	51	46	3	141
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	58	40	2	103
	sekt. pryw. poza rolnict.	59	37	4	262
	prywatnym gosp. rolnym	53	31	16	46
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	45	47	8	107
	501–750	54	45	1	103
	751–1000	54	37	10	158
	1001–1500	57	37	6	179
	Powyżej 1500 zł	60	37	4	197
Ocena własnych war. mater.	Złe	51	37	12	125
	Średnie	49	43	8	449
	Dobre	58	37	4	450
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	56	28	16	62
	Raz w tygodniu	55	37	8	463
	1–2 razy w miesiącu	52	43	5	149
	Kilka razy w roku	49	49	2	213
	W ogóle nie uczestniczy	54	39	7	137
Poglądy polityczne	Lewica	50	46	5	160
	Centrum	54	43	3	336
	Prawica	62	34	4	283
	Trudno powiedzieć	45	39	16	245